

Kommunfullmäktige

Ärenden till kommunfullmäktige

Policy för offentlig konst (KS2024:440)

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

1. Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige anta policy för offentlig konst i Upplands Väsby kommun.

Reservation

Oskar Weinmar (M), Christine Hanefalk (M), Hanna Broberg (M), Samuel Stephan (SD) och Peter Lindqvist (SD) reserverar sig mot beslutet.

Beskrivning av ärendet

Kommunstyrelsens planutskott beslutade den 11 december 2024 §57 att förslå kommunstyrelsen att föreslå kommunfullmäktige att anta policyn för offentlig konst med ett tillägg om medborgarinflytande. Kommunstyrelsen beslutade den 27 januari 2025 §18 i enlighet med planutskottets förslag. Kommunfullmäktige beslutade den 10 februari 2025 §9 att återremittera policy för offentlig konst i Upplands Väsby kommun genom minoritetsåterremiss med motiveringen:

”för att ändras avseende skrivningarna om politikens ansvar för det offentliga rummets utformning, om vad som utgör olämplig konst i det offentliga rummet och att urval ska göras baserat på konstnärernas kön, ålder, etnicitet etcetera.”

Minoritetsåterremissen har inte föranlett någon förändring i policyn.

Efter det att det intilliggande ärendet ”riktlinjer för hantering av offentlig konst” hanterats i kommunstyrelsen den 27 januari 2025 §19 överklagades ärendet till Förvaltningsrätten i Uppsala (mål nummer 1119–25) då finansieringsmodellen ansågs vara av principiell betydelse och därför bör beslutas om av kommunfullmäktige. Kommunen lämnade in ett

Kommunfullmäktige

skriftligt svar där man tillmötesgår förslagen i överklagandet. Policyn för offentlig konst i Upplands Väsby har därför fått ytterligare ett tillägg, den här gången om enprocentsregeln, punkt fyra och fem nedan.

Efter det att ärendet återigen varit uppe för beslut i planutskottet den 7 maj 2025 §31 har policyn fått ytterligare en punkt tillagd, nummer 13 nedan. Detta efter en genomgång av Kultur- och fritidskontoret samt gata/park-enheten på Kontoret för Samhällsbyggnad i syfte att få till ett så tydligt och välformulerat dokument som möjligt där varje enhet vet vad som åligger den. Punkt nummer 10 har också ändrats så att den konst som köps in även kan vara framtagen av en konstnär utan högskoleutbildning men med fem års yrkesverksamhet. Punkt nummer 12 har utvecklats kring idékatalogen och belysningsstrategin som inspirationskällor liksom punkt nummer 14 som har utvecklats kring begreppet ”rent, tryggt och snyggt”. Policyn lyfts därför återigen för beslut men kommer även att informeras om på Kultur- och fritidsnämnden liksom på Kommunstyrelsens Teknik- och fastighetsutskott.

Totalt omfattar policyn 16 punkter:

1. Den offentliga konsten tillhör kommuninvånarna och ska vara tillgänglig för alla.
2. Politiken i Upplands Väsby tillämpar principen om armlängds avstånd till konsten.
3. Den konstnärliga friheten värnas i varje projekt i enlighet med Sveriges antagna nationella kulturpolitiska mål att ”kulturen ska vara en dynamisk, utmanande och obunden kraft med yttrandefriheten som grund”.
4. Vid varje planerad ny-, om- eller tillbyggnad av fastigheter samt vid nyanläggning eller ombyggnad av offentliga utemiljöer, såsom parker, torg och stadsrum, ska målsättningen att avsätta 1 % av den totala investeringskostnaden för konstnärlig gestaltning finnas.
5. De medel som avsätts för konstnärlig gestaltning ska i huvudsak täcka de kostnader som är direkt kopplade till konstprojektet, det vill säga samtliga kostnader utom anläggnings- och projekteringskostnader.
6. Offentlig konst ska integreras i centrala Upplands Väsby såväl som övriga stadsdelar och landsbygd.
7. Upplands Väsby kommun ska främja konstnärers roll och arbetsvillkor, och tillämpa branschenliga avtal och ersättningar.
8. Vid inköp av offentlig konst ska en bredd gällande konstnärers kön, ålder, etnicitet etcetera beaktas så att en god balans uppnås i konstsamlingen.
9. Vid inköp av offentlig konst ska en bredd gällande olika uttrycksmedel, form, innehåll och tekniker beaktas så att en god balans uppnås i konstsamlingen.

Kommunfullmäktige

10. Offentlig konst ska köpas in från professionella konstnärer med konstnärlig högskoleutbildning eller fem års yrkesverksamhet som konstnär eller motsvarande meriter.
11. Lokala, regionala, nationella och internationella konstnärer bör finnas representerade. Tyngdpunkten ska ligga på lokala och regionala konstnärer.
12. Frågan om offentlig konst ska integreras i ett tidigt skede av stadsplanering och byggnationer. Idékatalogen och belysningsstrategin är viktiga källor för inspiration i arbetet med offentlig konst.
13. Även befintliga kommunala platser kan bli föremål för satsning på offentlig konst både i form av regelrätt konst och enklare utsmyckning i form av installationer.
14. Den offentliga konsten utgör en viktig del i kommunens sociala hållbarhetsarbete och en viktig del av arbetet med att göra Upplands Väsby rent, tryggt och snyggt. Offentlig konst och utsmyckning ska till exempel användas som en del i arbetet med att gestalta elkabelskåp, elcentraler och andra små tekniska anläggningar.
15. Den offentliga konsten ska, utifrån sitt ekonomiska och konsthistoriska värde, säkerställas för framtiden genom god drift och underhåll.
16. Medborgarinflytande, exempelvis genom medborgardialog, kan med fördel användas för att öka delaktigheten för medborgarna i utformning av offentlig konst och gestaltning.

Ekonomiska konsekvenser

Det finns inte någon uttalad organisation för hanteringen av offentlig konst i Upplands Väsby. Tanken är nu att inköp av offentlig konst ska följa enprocentsregeln där målsättningen är att en procent av den totala investeringskostnaden för varje planerad ny-, om- eller tillbyggnad av fastigheter samt nyanläggning eller ombyggnad av offentliga utemiljöer ska gå till inköp av offentlig konst.

Barnrättsperspektivet

Barn har inte varit delaktiga i framtagandet av policyn men kan komma att involveras då konstverk ska köpas in till det offentliga rummet. En god offentlig gestaltning gynnar framtida generationer genom att skapa ett tryggare samhälle.

Kommunfullmäktige

Förslag till beslut

1. Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige anta policy för offentlig konst i Upplands Väsby kommun.

Ordförandens förslag till beslut

Enligt kontorets förslag.

Yrkanden

Oskar Weinmar (M) och Samuel Stephan (SD) yrkar avslag till förslag till beslut.

Beslutsgång

Ordföranden ställer sitt förslag mot Oskar Weinmars (M) och Samuel Stephans (SD) yrkande om avslag. Ordföranden finner att kommunstyrelsen beslutar enligt ordförandens förslag.

Beslutet skickas till:

Kommunfullmäktige

Beslutsunderlag

Policy för offentlig konst i Upplands Väsby kommun (KS/2024:440)

Riktlinjer för hantering av offentlig konst (KS/2024:491)

Bilaga/bilagor:

-

UPPLANDS
VÄSBY

Ärenden till kommunfullmäktige

Sammanträdesdatum

2026-04-13

Kommunfullmäktige